

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
danjih ob **torških, četrških**
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
za jeden mesec . . . 30, izven Avstrije t. 1.40
za tri mesece . . . 80, „
za pol leta . . . 150, „
za vse leto . . . 280, „
Na naročbe brez priložene naročilne se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč.
izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifi v i
naslove z debelimi črkami so pla-
vati, kolikor obsega navedenih vrstic.
Poslana, osmrtnice in javnozhalne, do-
mači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uroditvni:
ulica Caserma št. 13. Vsa pošta mora
biti frankovana, ker nefrankovana se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
jema **upravitelj** ulica Molino pic-
colo št. 3, II. nadst. Odprto reklamacije
so proste poštnine.

„F. edinstvo je moč!“

Iz govora posl. Eima

v seji posl. zbornice dne 27. marca 1895.
(Dalje.)

Narodno-politiška bilancija koalicije.

No, Primorska ni italijanska, vsaj sedaj
se ni, toda avstrijski državniki store vse, da
je nareda italijansko, in ko je enkrat postala
italijanska dežela, potem utegne postati tudi
italijanska provinca. (Čujte! Čujte!)

Ali se niso ničesar naučili iz slovitega
govora, ki ga je izustil Cavour v turinskem
parlamentu na predvečer svoje smrti in ki
je po vsej Italiji v vsa srca utisnjen kot njega
politiški testament?

„Kolikor večji — rekel je — in kom-
paktnejši postaja Italija, tem silnejše deluje
nje privlačna sila. Ako je bilo to resnično do
sedaj, naj pa velja še v večji meri za bo-
dočnost“. (Čujte! Čujte!)

In zares, čustva narodov se kažejo vsik-
dar močnejša, nego diplomatije, in nikdar ne
bi bili mogli z večjo pravico zaklicati našim
vladnim možem: Cavaent consules! (Prav res!)

Politika v Primorskem se mora premeniti
od temelja gori! (Prav res!) Benečanske tra-
dicije tržškega namestništva treba odstra-
niti radikalno. Te tradicije značijo v gospo-
darskem pogledu izsesevanje, v političnem
suženstvo, v narodnem pa politično suženje
Slovancov, koji poslednji ne le nimajo nijedne
srednje šole, ampak v Istri niti narodne šole
za 17.000 njih otrok (Čujte! Čujte!); jezik
oblastni je prek in prek italijanski; slovan-
ščine ne trpe tudi v deželnem zastopu in na
klopi porotnikov. (Čujte!)

Namestnik ni niti več jeziku naroda,
kojega upravlja, in noče ali ne more čuvati
Slovancov v njih državljskih pravicah, da,
niti izvoljenih poslancev v njih osebnih svo-
bodi. (Tako je!) To so grozni, popolnoma
neverjetni odnosi, kakršnih nikdar in ni-
koli ne sme trpeti pravna država. (Pohvala).

Nikdo ne zahteva, naj bi se povračalo
Italijanom, kar so zakrivali na Slovane. Nas-
protno: Jednako mero zahteva državna kor-
rist, jednako dobrohotnost za Slovane in Ita-
lijane. (Pritrjevanje.) Vsaka druga politika
je pogubna, in nič manj pogubna ni bila ona,
ki je pregnala Slovence iz vseh treh južnih
deželnih zastopov. (Pohvala).

Slovenski poslanci se ne povrnejo v de-
želni zbor štajerski, dokler ne bode povoljno
rešeno celjsko vprašanje. (Pritrjevanje.) A
na tem neznanem štoru hoče se razbiti kon-
klicijski voz. Mesece že si razbijajo glavo, kako
odvrniti nevarnost.

Tako provzroča narodna mrvica. se
zaustavlja ves promet ter donaša nevarne
komplicacije za obstoj koalicije. Celó vnanje

ravnotežje večine morete vzdrževati le ime-
novanji členov gospodske zbornice, odliko-
vanji in brzo pekarije dvornih svetnikov
(Živahna veselost.) — notranjega ravnotežja,
oživljajoče duše ne morete udahniti temu
aglomeratu (naplavin) različnih strank.

Gospod finančni minister čuti dobro, da
vlada ni kakov plesni odbor, ki more objek-
tivno vabiti ves svet na ples (Prav dobro!)
in zato išče, liki Peter Šlemihl svojo lastno
senco, vedno kako političko načelo za koa-
licijo. Nedavno je prišel do presenečujoče
iznajdbe, da ste vsi „srednje stranke“.
(Hrupna veselost.)

Ta naslov naj bi prikriji ostro nasprot-
stva med udeležniki te družbe, in naj bi se
istih ne moglo niti razločevati po njih svoj-
stvih. To spominja na neko tragikomsko
dogodbo, pripetivšo se nedavno v nekem o-
gerskem mestu na deželi. Pridejali so nam-
reč v šali novorojenim trojčkom še neko
drugo ptuje dete. Ali o jej! Celó mati sama
ni mogla med svojimi lastnimi otroci spoznati
izposojenega dojenčka. (Živahna veselost.)

Tako je tudi grof Hohenwart položil
štiri deteta v jedno in isto zibel, in sedaj
ne vemo več, katero je prav za prav libe-
ralno in katero konservativno. (Živahna ve-
selost.) Mi vidimo le to, da vsa štiri otepajo
okolo sebe jako — — — reakcionarno. (Ži-
vahna pohvala in ploskanje.)

V zibelci ni dovolj prostora za vse štiri
in vsaj jedno mora iz iste. (Veselost.) Lju-
bezen in sloga niste došli in medeni mesec
je že davno minul, kakor je ovadil spošto-
vani načelnik poljskega kluba. Leto na po-
skušnjo je sploh jako slabo končalo. Tudi v
vaših krogih jelo je že svitati polagoma, da
je četverouprezna koalicija, četverouprezni
voz v parlamentu trdno prikovan istotako,
kakor kvadriga zunaj na parlamentu. (Prav
dobro!)

Kje so objavljenе reforme? Vi morete
kazati le na sestave zakonov, dognane ali
zaprčete že pod Taaffe-ovo vlado, ali
na malo delo in začetke, kojim nedostaje na-
daljevanja.

Tu v tej zbornici so zaklicali nekoč
jednemu ministerstvu: Od česa živite? Jaz
ne vprašam, od česa živi sedanje minister-
stvo; saj je moralo, da si vzdrži svoje živ-
ljenske sile, poseči po okrepčevalnem sred-
stvu podvojenega kumina, navadnem v bedi
lakote (Živahna veselost); priredilo si je po-
dvojeni dispoziციjski fond. (Živahna veselost.)
A jaz vprašam: Čemu živite? Kaj ste storili
do sedaj se svojo veliko večino? Le jako
malo zakonodajnih del, ki se vrše sedaj,
najde svojo pot v državni zakonik. To ne
more biti drugače, kajti ta vlada in ta zbor-

nica nista niti več opravičena do takih ko-
difikacij. (Prav res!)

Vi sami ste izjavili, da je parlament po-
treben preosnove; iz tega sledi, da vam je
le jedno še storiti: dognati volilno
preosnovo ter prepustiti tavažna
dela preosnovanemu državnemu
zboru. (Pritrjevanje.) Ali vi trebate davčne
in kazenske reforme kot figovo pero, da po-
krijete nagoto svoje nezmožnosti za volilno
preosnovo. (Pohvala. — Ploskanje.)

Vi niste moralno opravičeni za preosnovo
davkov. Kajti preosnovo davkov je možno
skleniti izdatno in vspešno le tedaj, ko bo do
tu zastopani oni mali, koje ho-
čete baje razbremeniti.

Naglica, v koji kujete preosnovo davkov,
predno je tu zastopan mali mož, dela jako
sumljivo vso to preosnovo in nje navidezna
razbremenjenja. (Prav res.) Ljudstvo je ne-
zaupno in pravi: Za zmanjšanje svobode do-
bimo kot nadomestilo povišanje davkov in s
povišanjem davkov zajedno tudi pristrženje vo-
lilne pravice za petakarje. (Prav res.)

Tu se je govornik obrnil do nemških
liberalcev, dokazivši jim, da so zatajili svo-
jega preteklost, da so se izneverili svojim
lastnim načelom. Potem je očital českomu
plemstvu, da le tedaj išče prijateljstva čes-
kega naroda, ako se poslednji povsem od-
pove svojemu bistvu. Ali narod česki ne
stori tega nikdar, tudi v tem slučaju ne, ako
bi plemstvo popolnoma prestopilo v nasprotni
tabor, kar pa ne veruje govornik, ker nikdo
ni tako nespameten, da bi sežigal deske la-
dije, na koji se vozi. (Dalje prih.)

Politiške vesti.

**Potovanje kardinala grofa Schön-
borna v Rim** ostalo je brezvspešno, to po-
trjuje sedaj tudi berlinska „Kreuzzeitung“.
Kakor znano, je bila kardinalu Schönbornu
naloga izposlovati pri sv. Stolicy, da bi se
ista na katerikoli način izjavila proti krščan-
skim socializmom. Ako pomislimo, da je agi-
tacija kršćanskih socialistov nevarna jedino
le židovskim liberalcem, torej nasprotnikom
katoliške vere in cerkvene avtoritete, ako
pomislimo nadalje, da so bili ti liberalci vsik-
dar in so tudi sedaj tesni zavezniki današnje
oficijelne Italije, torej naravne nasprotnice
sveti Stolicy, in ako pomislimo slednjič, da so
isti liberalci dosledno obsipali sv. Stolicu se
svojim zasmehom, ker poslednja zahteva, da
se jej povrne nasilno jej odvzeta posvetna
oblast: potem se res moramo čuditi, kako
je prišel katolišk kardinal do tega, da na-
stopi dolgo pot v Rim v prilog nasprotnikom
vere in sv. Stolicy ter na škodo stranki, ki

je občudovanja vredno odločnostjo nastopila
proti liberalcem. Toda začudenje naše more
trajati le jeden sam hip: kakor hitro se do-
mislimo sedanjega avstrijskega zistema ter
dejstva, da se je ta sistem zasnoval v je-
dino korist nemških liberalcev, znano nam je
vse in se ne čudimo več. Nemški liberalci
so pritiskali na vlado, da jih reši antise-
mitske agitacije, vlada je potem uplivala na
episkopat — in kardinal Schönborn je poto-
val v Rim. To domnevanje nam izrečno po-
trjuje tudi „Kreuzzeitung“ naglašaje še po-
sebnost, da se je zlasti naučni minister Madejski
osobito zavzemal za potovanje kardinala
Schönborna v Rim. Ali vsa ta gospoda so
se močno zaračunili, ker niso pomislili, da
ima katoliška cerkev bistrega vladarja, ki
dobro ve, kje mu je iskati prijateljev in kje
sovražnikov. Tu je tudi vzrok, zakaj se sv.
Stolica ni hotela izreči proti kršćanskim so-
cijalistom: ni hotela pomoči na noge onim,
ki so nje nasprotniki. To spoznanje je jelo
prodirati tudi v konservativnem taboru, kjer
se sedaj vse le zmage kršćanskih socia-
listov na Dunaju. To je tudi naravno. Pripo-
znano bōdi, da se kršćanski socialisti raz-
likujejo od starih konservativcev gledé tak-
tike, ali gledé na cilj sti si ti dve skupini
sorodni popolnoma. In ozire na ta cilj morajo
tudi konservativci staviti višje nego pa ozire
na koalicijo in na one, kojim na ljubo se je
zasnoval ta sistem.

Izvolitev Košutova. Celó dunajski ži-
dovski listi pripoznavajo sedaj, da se v To-
polci Židje pripomogli do zmage sinu slo-
vitega ogrskega revolucionarja, da so torej
ravno ti ljudje, ki se v predelih dunajskih
listov toli radi ponašajo kot steber države,
pripomogli do te nečuvne demonstracije
proti ideji celokupnosti države avstro-ogr-
ske in proti interesom dinastije. To si je
treba zapomniti, ko bodo razni „državni-
ki“ hoteli očitati nam Slovanom, da smo razdi-
rajoči živeli, koji treba držati na uzdi. Mi
lahko rečemo mirno vestjo, da se vsa naša
narodna stremjenja gibljejo strogo v okvirju
države, izvolitev Košutova, do katere so pri-
pomogli židovski volilci, pa ima svoje težišče
prav gotovo izven tega okvirja. Kakor re-
čeno: zapomnimo si to!

Kraljica Natalija se je vendar odločila,
da obišče Beligrad. Kakor namreč poročajo
od tam, pričakujejo nje obisk prva dni pri-
hodnjega meseca. Vlada, korporacije in razna
društva delajo že sedaj velike priprave za
slovesen vsprejem kraljice. Ista ostane v
Belemgradu bržkone do 1. julija t. l.

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

VI.

Omamljen poltel je Pavel v gozd. Oči
so mu gorele, mozeg mu razbijal o črepanjo,
a na prsih kakor da mu je ležala gora. Bilo
mu je, da se mora živ zgruditi v brezdnó.
V grmu tik njega ubral je slavec mlo svojo
pesem; Pavel ni čul nego vrščanje. Ves iz
sebe vrgel se je na zemljo. Hotel je misliti.
Zaman. Pred očmi mu je sevalo, pod grlom
ga davilo, a glava, da mu poči. Zatísnol je
čelo v hladno zemljo. Zaman. Planil je kvi-
ško, pohitel v grad.

„Sedlajte konja!“ zavpil je. Poklopil je
zelenka ter dirjal v gozd, kakor da so ga
gonili peklenški duhovi.

Tih bil je večer; niti glaska ni bilo
čuti. Skozi goste veje zabliščala se je zvezda
za zvezdo. Po temnej šumi kakor da je vse
mrtno. Samo mlinski potok šumljal je mej

grmovjem, samo kopito Pavlovega konja od-
mevalo je v tihoti. Pridirjal je Pavel iz gozda
na polje, na pot. Na izhodu od Posarja go-
relo je žolto nebo, a na nebo priplaval je
ognjeno krvav mesec. Ali hipoma strignol je
zelenko uhami in jel tresti se od prepasti.
Prek pota pala je dolga senca. Kakor da je
iz zemlje izrasel, pojavil se je gorostas. Lu-
nina svetloba se je lesketala v sjajnih oko-
rah, a črne oči plantele so neobičnim ognjem.

„Kdo si božji?“ prašal je Pavel.

„Božja vam pomoč, gospodine mladi!“
Miloš sem,* odgovoril je velikan, opiraje se
o dolgo puško.

„Ali ti, Miloš moj! Odkod po, noči?“

„Iz Zagreba. Solnce je me prevarilo pa
sem zakasno! prihajaje iz Komogovine.“

„A kako tvoji doma?“

„Ves rod mi je zdrav, hvala Bogu in
sv. Nikolaju! Ali mene je gonilo od doma!
Pusto je doma. Mare ni —“

„Haramija je umolkol, povesil glavo.
Jeli solza bila, kajli, Bog ve.“

„Ali,“ umiril se je junak, „ali potovaje

prek Zagreba, slišal sem marsikaj. Kuha se
tam nekaj, zvezde mi. Ljudje se puntajo
proti vašemu gospod očetu radi neke pravde
— kajli? Vsi so šli na zborovanje v mestno
hišo.“

„Ali vsi?“

„Pa da!“

„Tudi Krupić?“

„Najbrže.“

„Čuj me, Miloš!“ rekel je Pavel tiše,
„oditi mi je v Samobor po opravkih.“

„Pojdem li z vami?“

„Sam pojdem. Za nekaj dni evo me na-
zaj. Ti pojdi v Zagreb. Pazi, kaj tam biva.
osobito krog zlatarjeve hiše, pa da si mi vse
dojavil — vse! Z Bogom!“ in oddirjal je
Pavel.

„Srečno, gospodar!“ odvrnil je Miloš
gledaje za Pavlom. „Hm! Vrag ga znal, mo-
jega gospodarja. Svoj živ dan nisem videl
takega čudaka. Podivjal je, kakor volk z
gore.“

Počasi je odhajal velikan po gozdnem
jarku. In jel je pevati tužno turobno, zavi-

jaje na dolgo, kakor da mu teče kaplja po
kaplji krvi iz njegovega srca. Globoko v go-
rah zamrla mu je pesem žalostinka.

In više se je popel krvavi mesec.

Po zagrebških ulicah ni žive duše. Dre-
majoči vratar odprl je Pavlu mestna vrata.
Mladič hitel je proti kamenim vratom. Mar
k tetki na prenočišče? Da, ali kasnje. V
zlatarjevem vrtu stalo je bujno cvetje, stalo
mirno drevje. Ni dah ni ganil vejic. Ali od
bele bazilike, od košate lipe plavale so po
zraku mile vonjave, da ti omame dušo. Izza
strehe bliščal se je mesec, po perju in cvetju
pretakala se je plavkasta svetloba, a pred
hišo razprostirala se senca. Mladenec ustavil
je konja, da vidi, kje mu želja počiva. Ali
glej! Ali se ne beli nekaj iz sence? Da.
Ženska li? Dve ženski. Na klopi pred hišo
pričakuje Dora očeta, a kraj nje sedi Magda
in prede. Pride li kmalu oče? Bog ve?
Mestna gospoda dogovarja se nekaj tajnega
pri mestnem sodcu. Čuj! Kaj je bilo to?

„Isus!“ zavpila je Dora ter si pokrila z
rokami obraz. (Dalje prih.)

Različne vesti.

Veliki teden. Zopet je prišel čas, v katerem naša sveta Cerkev obhaja spomin na odrešenje sveta, na smrt svojega Ustanovnika. Cerkevni govorniki vsodbujali so te dni vernike k pokori, spreobrnjenju. Blagor jim, ki so si olajšali svojo vest! Lahkim srcem bodo praznovali po dnevih cerkvenega žalovanja spomin na vstajenje, — veselo Velikonoč.

Cerkveni obredi vršili so se po vseh cerkvah v prisotnosti velike množice ljudstva. Posebno slovesne so bile cerimonije v stolni cerkvi pri sv. Justu. Tam je na Veliki četrti pontifikoval generalni vikar preč. msgr. dr. Šust kot zastopnik bolnega škofa dr. Glavine. Po končani službi božji opral je po vzgledu Zveličarjevem noge 12 starčkom, predstavljateljem 12 apostolov. Ti starčki so bili: Ballaben Josip (75 let), Semenec Josip (75 l.), Flumiani Jeronim (87 l.), Sanein Anton (82 l.), Bonetti Miha (77 l.), Rovere Josip (76 l.), Hofbauer Ivan (75 l.), Petelin Josip (75 l.), Pirnet Ivan (91 let), Blažič Anton (83 l.), Škrk Martin (76 let), Bonazza Ivan (75 l.). (Prvih 8 je iz mestne ubožnice). Skupna starost vseh teh starčkov je 52 let manj, nego tisočletje, namreč 948 let! — Po končani ceremoniji dobil je vsak starček zelen mošnjiček, v katerem je bilo 10 gld., potem so jih pogostili v sobaninad sakrestijo.

Mnogo vernikov bilo je po vseh cerkvah tudi o popoldanskih lamentacijah, zvečer pa je bilo vse mesto na nogah, vrveče iz cerkve v cerkev k obisku Božjih grobov. In kako bi ne, saj je prišla med nas duhteča pomlad v vsej svoji krasoti. Prekrasna večera sta omogočila vernikom spojitvi svoje dolžnosti proti cerkvi s prijetno šetnjo, ki vedri dušo in telo.

Zopet škofovska okrožnica. Po vzgledu tržaško-koperskega škofa msgr. dr. Glavine izdal je te dni okrožnico svoji podrejeni duhovščini tudi škof Poreško-Puljski, msgr. Flapp. Kolikor moremo sóditi iz vsebine te okrožnice, ki so jo objavili tukajšnji italijanski listi, ne razlikuje se ta okrožnica bistveno od prve. Laški listi naglašajo le to, da je okrožnica Poreškega škofa pisana v mnogo oistrejših izrazih, nego okrožnica Tržaškega škofa. To je umevno že z ozirom na narodnost in mišljenje poreškega škofa. — Uvodu svoje okrožnice naglašja poreški škof, da mora spregovoriti svoji duhovščini, ker gre za stvar, ki je največje važnosti ozirom na mir in medsebojno ljubezen vernikov in na ugled duhovščine in njej dolžno spoštovanje. Potem govori okrožnica o predstojeh volilnih bojih, v kojih gre le za konečno politično in narodno zmago jedne ali druge stranke (Oho! Ur.), duhovniki pa morajo vršiti duhovske svoje dolžnosti toliko nasproti Italijanom, kolikor nasproti Slovanom; čuvati pa se morajo duhovniki takih dejanj, ki utegnejo kratiti njih ugled. Okrožnica priznava, da je duhoven dolžan svetovati svojim vernikom tudi v posvetnih stvareh, toda narodna strast more provzročiti, da bi koja stranka krivo umela duhovne besede in iz tega bi vzraslo žaljenje duhovščine, Cerkev in vere celó po javnih časopisih.... Škof pa s tem nikakor ne misli kratiti duhovščini njenih čisto osebnih političko-državljanskih pravic, opominja pa duhovne, naj se posebno o dóbi volitev čuvajo vsakakršnih dejanj in agitacij v prid jedni ali drugi stranki in jim na temelju sv. pokorščine strogo zabranjuje govoriti o volitvah v cerkvah, v drugih svetih krajih, v župniških uradih, ali pa v tem pogledu vplivati z duhovsko svojo avtoriteto. Okrožnica zaključuje z opominom, da ni smeti kratiti ugleda vzvišenega duhovskega stanu z deli, ki so mnogo nižje vrste.

Trgovinski minister grof Wurmbrand je odpotoval iz Trsta preko Pulja v Mali Lošinj, kamor je dospel 11. t. m. zvečer.

Laž in resnica. V izdanju od minolega četrtka smo že primerno ozigosali gusno gonjo, ki so jo uprizorili tržaški in dunajski časnikarski klativitezi na dr. Luegerja, češ, da je ta poslednji zlorabil gostoljubnost mesta tržaškega s tem, da je hujškal okoličanske poslance — te „sovražnike“ dežele — zatrdivši jim, da se nimajo ničesar bati, ker hoče on vzeti v roke njih stvar.

To je gola laž, ker dr. Lueger teh besed ni govoril, ampak izmislili so si jih jednostavno naši časnikarski poštenjaki, da morejo ohladiti svojo jezo nad dr. Luegerjem, in to iz dvojnega vzroka. Lueger je zmagonosni vodja dunajskih antisemitov, zbok česar je lahko umevno, da ni priljubljen pri tržaških — židih; Lueger pa je tudi tisti resnicoljub, ki je že parkrat v parlamentu resnici primerno naslikal odnose tržaške in našo gospodovalno gospódo; a kaj je mogel siromak za to, da slika ni bila baš prijazna. Dr. Lueger je bil torej dvakrat nepreviden prvič: ko ješel med antisemite in drugič, ko je šel med propovednike resnice o tržaških odnosajih! — Kdo ne bi po takem razumel jeze naših srditežev?? In ta jeza je tolika, da kar jednostavno laže, da morejo potem na podlagi lažij zasramovati.

Resnica pa je nastopna, kakor smo jo izvedeli od kompetentne strani. Na željo okoličanskih poslancev predstavil je državni poslanec dr. Ferjančič iste poslanca dr. Luegerja. Dr. Lueger se je na to — kakor je zahtevala od njega že navadna uljudnost — pogovarjal kakih 5 minut z omenjeno trojico. Tekom pogovora je dr. Lueger res vprašal, a le mimogrede, koliko je Slovanov v Trstu in okolici in kako da so zastopani v mestnem zboru; pri tem pa ni črhnil ni jedne same besede, ki bi bila obrnena proti Italijanom; tega pa že celo ni rekel, da hoče on vzeti stvar Slovanov v roke. Sploh se je ves pogovor z Luegerjem vršil v navadnem konverzacijskem tonu, brez tedenčije in brez kakih posebnih namenov. Za Luegerjem je govoril nekoliko besedi posl. Gessmann z našimi poslanci in je istotako na kratko poizvedoval o narodnostnih razmerah v Trstu in po okolici, ne da bi bil pri tem znil nijedne besedice, ko bi mogli smatrati naperjeno proti Italijanom.

Ponavljamo torej golo resnico: da ni jeden ni drugi omenjenih dveh dunajskih poslancev ni izustil besed, ki jih podtikajo brezvestni časnikarji doktorju Luegerju.

Laž je navadno sredstvo našim nasprotnikom in tako so la lagali tudi sedaj. Sicer pa beležimo zadovoljstvom — o čemer smo se prepričali na lastna ušesa —, da se tudi mnogim tukajšnjim Nemcem stodi to nesramno postopanje židovskih poročevalcev. Sram jih bilo! Ali kaj govorimo — saj taki ljudje ne poznajo sramote.

Iz Sežane nam pišejo: Velikonočni ponedeljek dne 15. t. m. odkrije se slovesno spominska plošča na občinski hiši po ranjem velezaslužnem županu g. Rajmundu Mahorčiču. Na to slavnost vabljeni so vsi p. t. gospodje, prijatelji in znanci ranjega Rajmunda Mahorčiča.

Tolminska čitalnica priredi dne 15. t. m. 1895. „Besedo“ v dvorani g. Iv. Gabrščeka z jako obsirnim programom. Med vspešdom in pri svobodni zabavi bode sviral tolminski septet na lok. Začetek ob 8. uri zvečer. Ustopnina 25 nvč. Ker je čisti dohodek namenjen v pokritje stroškov za novi društveni oder, se radodarnosti ne stavijo meje.

Občni zbor društva veteranov v Trstu vršil se je minole nedelje popoldne. Predpoludne je bila sv. maša za pokojnega nadvojvodo Albrehta. Novo izvoljeni odbor se je konstituiral v prvi svoji seji minole srede nastopno: predsednik gosp. Rudolf vitez pl. Mahorčič, I. podpredsednik gosp. Anton Radda, II. podpredsednik veleč. g. Andrej Pahor.

Zabaven vlak v Gorico. Dne 15. t. m. (na Velikonočni ponedeljek) priredijo Goriški Lahi „spomladno slavnost“, spojeno s „korzom“, „šagro“ itd. Južna železnica priredi tem povodom zabaven vlak v Gorico, ki se odpelje od tu ob 2 pop. in se vrne v Trst ob 11. in tri četert uri zvečer.

Javna dražba. Dne 18. t. m. od 10. ure dop. popoldne bode v skladišču štev. 2 (za prihajajoče blago), II. nadstr., javna dražba raznega blaga, katero niso dvignili drtični naslovniki. Blago se odda najboljšemu ponudniku proti gotovemu plačilu. — Zapisnik blaga ki pride na dražbo, izložen je v atriju južno-železniške postaje slehernemu na ogled.

O ljubljanskem gledališču. (Konec). Ozmimo se na opero! Opera je, kar se tiče dovrše-

nosti in užitka, dokaj bolje fungirala nego drama. Da so skoraj vse glavne moči česke narodnosti — kar dokazuje solidarnost slovenskega českega naroda, — nam menda ni treba posebej omenjati; da opera tudi mnogo več denarja požre nego drama, je tudi znano. Opera je tedaj dobro uspevala in bili smo z njo popolnoma zadovoljni. Glavne moči so priznane dobre sile, kar je tudi občinstvo spoznalo in zato opero dokaj bolje obiskovalo, kot dramo. Imamo pa nekaj novih močij, ki komaj po jedenkrat na mesec nastopajo in vendar dobivajo plačo, kakoršne bi se niti kakemu uradniku ne bilo treba sramovati. Poleg tega je pa še jedna teh močij tako slaba pevska sila, da se občinstvo njenega petja že kar straši. Vprašam, ali bi se ne dale vse te moči nadomestiti z jedno dobro, ki bi ne vzela nič več plače ali še manj kot jedna teh? Koliko bi se lahko tem potem prištedilo, s čemer bi se potem lahko povisale plače dramatskim igralcem! Ako bi še povedali sedaj, ko smo ravno pri gažah, koliko plačo dobiva naša primadona — sicer vsa čast jej — za svoj trikratni ali četirkatni nastop v mesecu, bi se bralci čudili.

Opaža se pa tudi, kako se kar sistematično prezirajo in odpuščajo cenejše domače operne sile in kako se dobivajo od drugod nove, kar stane tudi dokaj denarja. Kaj naj bodemo res otroci, katerim tekne le sosedov kruh! V „Slov. Narodu“ smo imeli parkrat priliko čitati, da se je indendant odpeljal na Dunaj, da nabavi več novitet, ki zlasti največji čas vzbujajo pozornost na drugih odrih. Mi nobene teh novitet — menimo, da Trubadurja in Marte ne štejemo med novosti, radi katerih bi se moralo voziti na Dunaj — nismo imeli časti videti. In to stane tudi denarja! Iz vsega tega vidimo, da bi se dale plače vendar nekoliko pravičneje urediti. Ako bi se odišle domače izvrstne moči poklicale — seveda za primerno plačo — v domovino, menimo, da bi se ne ustavljale predolgo; mi pa bi imeli lahko dramo, na katero bi bili ponosni.

Mi apelujemo torej na društvenike dram. društva, naj takim možem podelo odobrovo čast, o katerih so prepričani, da so v resnici zmožni voditi tako znamenit zavod, kot je gledališče. Bog daj, da se odpravijo nezdrave razmere, katere sedaj vladajo!

Jeden obiskovalec slovenskega gledališča.

Veliki knez Jurij. Peterburški listi javljajo, da se veliki knez Jurij, ruski prestolonaslednik, ki biva sedaj v Algiru, v kratkem vkreca. Vozil se bode 14 dnij križem sredozemskega morja, meseca maja pa se vrne v Abas-Tuman na Kavkazu, kjer ostane brzkone vse poletje. — Zdravstveno stanje velikega kneza je povoljno.

Nasledki pritožbe. Kakor smo sporočili svoječasnó, obsodilo je tukajšnje okr. sodišče dne 30. avgusta 1894. odgovornega urednika lista „L'Indipendente“, Giacoma Giacomellija, v tiskovni pravdi zaradi zanemarjenega nadzorovanja na 20 dni zavora, 15 gld. globe in 50 gld. izgube na kavejci. Tej obsodbi dal je povod članek „Una denuncia“, v katerem se je bil „L'Indipendente“ potegnil za znanega dečaka Hermana Ercolesija. Sporočili smo tudi, da sta se proti tej obsodbi pritožila obsojenec, ker se mu je obsodba videla prestroga in pa državni pravdnik, kateri je želel večje kazni. Predčerašnjem vršila se je pred tukajšnjim deželnim kot prizivnim sodiščem razprava o teh pritožbah. Obsojenca je zastopal odvetnik dr. Mandel. Sodišče je zavrglo obsojenčevo pritožbo, a vstreglo je pritožbi državnega pravdnika. Potrdilo je kazen 20 dnij zavora, toda povisalo je globo 15 gld. na 50 gld. in zgubo na kavejci od 50 gld. na 320 gld.

Nezvest uradnik. Nedavno je 24letni uradnik Mojzes (?) Klopfer v Rabi na Ogerskem poveril 22.000 gld. in pobegnil s svojim plenom. Kljub marljivemu zasledovanju ga policija doslej ni mogla zasačiti. Te dni razglasilo je poštno ravnateljstvo v Sopronju, da je razpisalo ogrsko trgovinsko ministerstvo nagrado 500 gld., katero dobi oni, ki prime beguna s poverjenim denarjem vred. Isto ravnateljstvo dostavlja, da je Klopferja lahko spoznati na brazgetini, katero ima na debelem nosu.

Povodenj na Ogerskem. Iz Budimpešte prihajajoča poročila pravijo, da reka Tisa vedno še narašča, v ostalem pa se je položaj obrnil mnogo na boljše po vseh onih

krajih, ki so bili ali že poplavljeni, ali kjer je pretila povodenj. Samo jeden kraj je še v veliki nevarnosti in to je Dunaszékso blizu Móhača. Tam pa popravljajo in jacišo jezove ter se neadejajo, da ubranijo katastrofo.

Nesreča pri stavbi. V Nižnem Novgorodu podrló se je te dni 4 nadstropje visoko še ne dovršeno poslopje. 16 delavcev so ubile ruševine, 14 njih pa ranile. Arhitekt Ivanov, ki je vodil stavbarska dela, ustrelil se je iz obupnosti.

Policijsko. 38letni mešetar J. W. iz Benetek se je predčerašnjem upiral finančnim stražnikom na Belvederju, ki so hoteli preiskavati njegovo prtljago. Ne dovolj na tem, suval in brcal je stražnike in potem pobegnil. Toda stražniki so ga dohiteli, ga ukrotili ter ga odvedli v pisarno, kjer je uradnik napravil zapisnik o dogodku in potem izročil vročerkveža policiji. — Mesar Rajmund Michelus naročil je te dni mešetarju Franu Tavčarju iz Vrhnike, da mu kupi 17 volov. Tavčar je pripeljal v Trst le 14 volov, trdi, da so se trije izgubili na poti. 2 vola je res pozneje pripeljal nek tovariš Tavčarjev, mesar pa je naročil mešetarju, da naj gre iskat tretjega. Ta se je res odpravil, toda vrnil se ni več. Brzkone je vola prodal na svoj račun. Mesar ima 130 gld. škode. — Po noči na večer so prijeli stražarji v ulici Molino a vapore 29letnega kamenoseka Martina G. iz Trsta, ker je pijan razgrajal po ulici. G. se je stražarjem upiral in jih opsoval z najpriprostejšimi priimki.

Koledar. Danes (13.): Velika sobota. Hermenegild, muč. — Jutri (14.): Velikonočna nedeja ali Vstajenje Gospodovo. — Dne 15.: Veliki ponedeljek. Helena kraljica. — Polna luna. — Sonce izide ob 5. uri 25 min., zatoni ob 6. uri 37 min. — Toplota večeraj: ob 7. jutraj 14.5 stop., ob 2 popoldne 19 stop. C.

Najnovejše vesti.

Dunaj 12. Cesar je obiskal večeraj nadvojvodo Karola Ludovika, koji poslednji je popolnoma okrevljal od boleznih influence.

Belgrad 11. Liberalna stranka je sklenila, da se ne udeleží volitev v skupščino. Avakumovič je odstopil od vodstva stranke.

Peterburg 11. Carica-udova je dospela tu sem danes popoldne. Car in carica sta se vrnila tu sem, istotako sta dospela sem iz Gačine veliki vojvoda Mihael Aleksandrovič in velika kneginja Olga.

Amsterdam 11. Kakih 50 železnih stebrov se je porušilo v glavnem poslopju na razstavnem prostoru. Trije delavci so težko ranjeni. Misli se, da je hudobna roka provzročila to nezgodo.

Shanghai 11. V utrdbah Woosung na ustji reke Woosung se je dogodila velika nesreča. Ko so se vojaki bavili streljanjem v tarčo, razpočil se je jeden Armstrongov top 40 ton, valed česar se je uzgala shramba za smodnik. Kakih 50 kitajskih častnikov in vojakov je bilo ubitih ali ranjenih.

Trgovinske brzojavke.

Kakor vsako leto, so tudi letos na ta dan ni vršila običajna borza. Privatno se pa že iz tega vzroka ni nič zaključilo, ker zaradi strogega prepoveda tudi na Dunaju ni bilo privatnega prometa. Radi tega izostanejo zaznamke (Notirungen). Tukaj so zaznamovali: italijanska renta 87¹/₂ — 87¹/₂, Napoleoni 966 — 967, Devise na London 112.15 — 112.35.

Dunajska borza 12. aprila 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.55	—
„ „ v srebru	101.65	—
Avstrijska renta v zlatu	123.60	—
„ „ v kronah	101.40	—
Kreditno akcije	404.50	—
London 10 Lst.	122.15	—
Napoleoni	9.68	—
20 mark	11.93	—
100 italj. lir	46.—	—

Daje se v najem

v hiši št. 4. via della Fontana, v stanovanju 7. na 3. nadstropji, lepo meblirana soba z dvema oknom in prekrasnim razgledom na mesto.

Kdor hoče za velikonočne praznike jesti dobre domače

PINCE in POTICE

naj se obrne do

pekarne in sladščičarne
ulica Stadion hšt. 20
(nasproti obrtni šoli.)